

Kochanowski: Tren IX, Kupić by cię mądrości za drogie pieniądze

1. W trenie 9 przemawia poeta – filozof. Odnosi się w wierszu do swoich poglądów. Kochanowski był wyznawcą mieszanki epikureizmu i stoicyzmu, czyli spokojnego, rozważnego korzystania z życia. W trenie 9 przywołuje stoicką mądrość.

**Kupić by cię, Mądrości, za drogie pieniądze!
Która, jeśli prawdziwie mienią wszystkie żądze,
Wszystkie ludzkie frasunki umiesz wykorzenieć,
A człowieka tylko nie w anioła odmienić,
Który nie wie, co boleść, frasunku nie czuje,
Złym przygodom nie podległ, strachom nie hołduje.**

Taki właśnie jest człowiek żyjący zgodnie z doktryną stoicyzmu. Jak anioł. Jest ponad żądzami i frasunkami. Nie czuje strachu, nie zna bólu. I byłaby to prawdziwa pochwała gdyby nie pierwszy wers.

Kupić by cię, Mądrości, za drogie pieniądze!

2. Skoro ta mądrość jest taka ważna dla człowieka i uwalnia go od bólu, to dlaczego sprowadzona jest do czegoś, co można kupić za pieniądze? Być może stoicki spokój w praktyce jest nieosiągalny? Być może jest stanem wymarzonego, nieosiągalnym, idealnym, bardzo droгим? Jaka to musi być mądrość, która przeprowadzi człowieka przez doświadczenie śmierci? Mądrości:

**Ty wszystkie rzeczy ludzkie masz za fraszkę sobie,
Jednaką myśl tak w szczęściu, jako i w żałobie
Zawždy niesiesz. Ty śmierci najmniej się nie boisz,
Bezpieczna, nieodmienna, niepożyta stoisz.
Ty bogactwa nie złotem, nie skarby wielkimi,
Ale dosytem mierzysz i przyrodzonymi
Potrzebami. Ty okiem swym nieuchronionym
Nędznika upatrujesz pod dachem złoconym,
A uboższym nie zajrząysz szczęśliwego mienia,
Kto by jedno chciał słuchać twego upomnienia.**

Miejsce na Twoją reklamę
info: reklama@lykwiedzy.pl

Niby to pochwała mądrości, ale czujemy w tym wywodzie niepokój, ironię, szyderstwo. Przecież niemożliwe jest, by fraszka była tak myśl o szczęściu, jak i śmierci.

3. Już w stwierdzeniu, że mądrość można kupić za pieniądze czujemy, że Kochanowski wytyka stoicyzmowi bezduszość i nieludzką. Człowiek żyjący taką mądrością jest nikim więcej jak cynikiem. Wobec cierpienia stoicka mądrość blaknie. Utwierdzają nas w tym ostatnie wersy trenu. Podmiot liryczny stwierdza, że mimo lat spędzonych na poszukiwaniu mądrości nie przestał być człowiekiem. Nie zamienił się w anioła, który jest ponad.

**Nieszczęśliwy ja człowiek, którym lata swoje
Na tym strawił, żebych był ujrzeć progi twoje!
Terazem nagle z stopniów ostatnich zrzuty
I między insze, jeden z wielu, policzony.**

Miejsce na Twoją reklamę
info: reklama@lykwiedzy.pl